

220. Komló-Mecsekjános, Hrsz.: 2819

(Baranya megye) Ró

2005. október 12–13-án szondázó kutatást végeztünk a kiemelten védett régészeti lelőhelyen (római kori villa). A kijelölt kutatóárokban előkerültek római kori falak, illetve terazzo és omladék, néhány objektum. Világossá vált, hogy a magtár céljára kijelölt terület részben metszi a római villa központi épületét, másrészt az egykori ásatás meddőhányóján halad keresztül, harmadrészt a villaépületen kívüli területet is eléri. Összegzőképpen megállapítottuk, hogy a Burger Alice által az 1950-es években megtalált villa az általunk kutatott területtől néhány méterre D-re található. Az általa közölt épületrajz nem volt összeegyeztethető az általunk megtalált falakkal. Következtetésünk tehát, hogy valószínűleg a római villa két külön épületéről van szó.

GÁBOR OLIVÉR

221. Kondoros határa

(Békés megye) Sza, Á

2005 áprilisában, majd szeptember-október folyamán terepbejárást végeztünk az M44 autótűt Békés megyei szakaszán.

Apponyi-földek: A lelőhely (28. lh.) a településtől K-re, a 44. sz. főúttól D-re mintegy 70 m-re, egy tanyákkal ritkásan szegélyezett, a főúttól DDNy-ra haladó dűlőút két oldalán található. Egy K–Ny-i irányú egykori, széles, erősen feltöltődött érmeder É-i partján helyezkedik el a topográfiai terepbejárások során felderített Kondoros 118., déli partján a Kondoros 134. sz. lelőhely. Saját terepbejárásaink alkalmával mindkét lelőhelyen, illetve a két lelőhely közötti, mélyebb szakaszon is találtunk Árpád-kori edénytöredékeket, összességében mintegy 220 m hosszán és 70 m szélességben.

Birán-tanya: A lelőhely a településtől K-re, a 44. sz. főút két oldalán, a kétsopronyi határ mellett, a Birántanyától közvetlenül É-ra található (29. lh.). Egy széles, mára erősen feltöltődött, K–Ny irányú érmeder É-i partján fekszik. Terepbejárásaink során többszöri próbálkozásaink ellenére sem sikerült azonosítani a topográfiai terepbejárások alkalmával felderített Árpád-kori lelőhelyet.

Csorvási út: Kondorostól DDK-re, a csorvási műúttól DNy-ra mintegy 200 m-re, az út szélén ma is álló Plihártanyától DNy-ra 130 m-re, a Szabó-tanyától ÉNy-ra kb. 500 m-re a meglehetősen tagolatlan, jó látási viszonyokat nyújtó felszínen közepes mennyiségű szarmata kori edénytöredékeket gyűjtöttünk mintegy 150×100 m-es területen. A lelőhely (23. lh.) korábban ismeretlen volt, az MRT terepbejárások során nem térképezték fel.

A belterület szélétől mintegy 1100 m-re, a csorvási műút DNy-i oldalán, a Plihártanyától D-re kb. 200 m-re található a 24. sz. lelőhely. A tagolatlan felszínen, jó látási viszonyok közepette, körülbelül 80×70 m-es, kisebb tanyára utaló foltban kevés Árpád-kori edénytöredéket gyűjtöttünk. A lelőhely korábban ismeretlen volt,

az MRT terepbejárások során nem térképezték fel. A területen kisebb, néhány objektumból álló település állhatott.

Dérczi-földi-tanyák: A lelőhely (26. lh.) a településtől KDK-re található, a Kovács- és Szabó-dűlők határán, a Kis- illetve Skolka-tanyák É-i oldalán. Egy K–Ny-i irányú, széles, egykori érmeder déli partján, Ny felé elkeskenyedő platón 350×100 m-es területen gyűjtöttünk jelentősebb számban szarmata edénytöredékeket. A topográfiai terepbejárások során Árpád-kori leleteket is találtak. A szarmata korban közepes intenzitású telep, az Árpád-korban feltehetően néhány objektumból álló tanya állhatott a területen.

Kecske-sor: A településtől D-re, a nagyszénási műút két oldalán, az úgynevezett Kecske-sortól közvetlenül É-ra, a tervezett Kondoros-Dél csomópont területén található a lelőhely (22. lh.). K-i szélét egy DK–ÉNy irányú egykori vízfolyás medre, déli szélét szintúgy egy keskeny, kanyargós érmeder, míg Ny-i és É-i szélét valamikori vízállásos részek képezik. A mintegy 600×300–400 m kiterjedésű lelőhelyen – amely magába foglalja a topográfiai terepbejárások során külön kezelt Kondoros 105. és 108. sz. lelőhelyeket is – szórványos szarmata leletek mellett nagyobb számban Árpád-kori edénytöredékek gyűjthetők. Az említettekkel együtt lelőhelyünk egy csekély intenzitású szarmata és egy jelentős, szórt szerkezetű, helyenként igen intenzív Árpád-kori falu része lehetett.

Kovács-sor: A lelőhely (27. lh.) a településtől K-re, a 44. sz. főúttól D-re 600 m-re, az onnan DDNy-i irányba induló tanyákkal szegélyezett dűlőúttól Ny-ra 50 m-re található. Egy erősen feltöltődött, széles érmeder DK-i partján, alacsony hátságon gyűjtöttünk szarmata edénytöredékeket közepes mennyiségben. A területen néhány objektumból álló tanya állhatott.

Melis-tanya: A lelőhely (25. lh.) a településtől DK-re, az Orosháza felé tartó műúttól ÉK-re 400 m-re, már csak romjaiban álló Melis-tanyától DNy-ra 100 m-re található. Terepbejárásaink során 50×50 m-es területen kis számban gyűjtöttünk szarmata kori edénytöredékeket. A lelőhelyet az MRT terepbejárások során nem térképezték fel.

GYUCHA ATTILA

222. Kótaj, Hunyadi utca 58.

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza

2005. május 24-én helyszíni szemlét és leletmentést végeztem a telken, melyről korábban emberi csontokat és cserepeket hoztak be a múzeumba. A Ny-i telekrészen egy vályogház állt, melyet nemrég bontottak le. Az új épület alapozásához ásott árkok egyikéből kerültek elő az emberi csontok, és a viszonylag nagyszámú, részben bronzkori, részben császárkori kerámia. A leletek egy kisebb árokészletből kerültek elő. A szóban forgó árkot 1,5×1,30 méternyi kazettává szélesítettem, és kb. 1 m mélységig, a bolygatatlan altalaj szintjéig mélyítettem.